

Onderzoek training Rouw en Verlies

Marjon Verboom

Iedereen maakt in zijn leven verlies mee. Gebeurtenissen zoals overlijden, verhuizen, een relatie die stuk gaat of ouder worden kunnen mensen kwetsbaar maken. Mensen met een verstandelijke beperking zijn in veel opzichten afhankelijk van begeleiders. Na een verlies lopen zij het risico op psychische problemen en moeilijk verstaanbaar gedrag. Het is belangrijk dat zij goede begeleiding krijgen na een verlies. Als begeleiders een rouwproces herkennen en er goed op reageren wordt de kans op problemen kleiner. In de praktijk blijkt dat begeleiders handelingsverlegen zijn op dit gebied. Een veel genoemde oorzaak hiervoor is weinig zelfvertrouwen door het ontbreken van handvatten. Door geestelijk verzorgers van Sherpa en Amerpoort is de teamtraining *Rouw en Verlies* ontwikkeld. De (in een voorafgaand onderzoek ontwikkelde) *Rouwkubus* is een onderdeel van de training.

Doel van het onderzoek is erachter te komen hoe de training Rouw en Verlies de zelfeffectiviteit van begeleiders kan bevorderen. De centrale vraag van het onderzoek luidt: *In hoeverre verandert de zelf-effectiviteit van begeleiders binnen de gehandicaptenzorg ten aanzien van het omgaan met rouw en verlies van cliënten na de training Rouw en Verlies?*

Van het najaar van 2018 tot de zomer van 2019 volgen tien teams van Sherpa en Amerpoort de training Rouw en Verlies. Voor en na de training vullen de begeleiders een vragenlijst in om hun zelfeffectiviteit te scoren (n=109). Ook vullen de begeleiders na afloop van de training een evaluatieformulier in. Na elke bijeenkomst wordt de trainer geïnterviewd over het verloop van de training. Daarnaast worden uit elk team twee begeleiders geïnterviewd voorafgaand aan en na afloop van de training (n=20). Tijdens het eerste interview wordt geïnventariseerd welke vaardigheden de begeleider wil aanleren of verbeteren en geeft de begeleider zichzelf een cijfer voor deze vaardigheden. Na afloop van de training geeft de begeleider nogmaals een cijfer aan deze vaardigheden. Ook wordt aan de begeleider gevraagd welke onderdelen van de training nuttig waren en welke niet of minder. De verschillende uitkomsten worden op kwantitatieve en kwalitatieve wijze geanalyseerd.

Verwacht wordt dat het onderzoek inzicht geeft in de sterke en de zwakke punten van de training Rouw en Verlies als het gaat om het bevorderen van de zelfeffectiviteit van begeleiders. Er worden aanbevelingen gedaan op welke manier de training kan worden aangepast of aangevuld. De training kan door geestelijk verzorgers worden gebruikt voor het toerusten van medewerkers in het omgaan met rouw en verlies, zowel binnen als buiten de gehandicaptenzorg. De training kan ook worden ingezet om eigen rouw- en verlieservaringen van medewerkers bespreekbaar te maken.

Dit onderzoek is een samenwerkingsproject van Sherpa, Amerpoort en het Radboudumc, en wordt mede mogelijk gemaakt door het Zorgondersteuningsfonds. Hoofdonderzoeker is Marjon Verboom, stafmedewerker en onderzoeker bij Amerpoort. Begeleiders zijn dr. Wim Smeets, hoofd dienst Geestelijke Verzorging en Pastoraat, Radboudumc Nijmegen en prof. dr. Michel Wensing, Department of General Practice and Health Services Research, Heidelberg University Hospital.